

pod redakcją

Wojciecha Walczaka

Katarzyny Wiszowatej-Walczak

T O M X I I
Białystok 2020

Instytut Badań
nad Dziedzictwem
Kulturowym Europy

Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem
DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

Recenzenci

dr hab. Daniel Boćkowski, prof. UwB
dr hab. Andrzej Gil, prof. KUL

Rada redakcyjna

dr hab. Maria Kałamajska-Saeed
dr hab. Anna Krochmal (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych)
prof. Cezary Kuklo (Uniwersytet w Białymstoku)
prof. Jakub Lewicki (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)
dr hab. Anna Potocka (Akademia Sztuk Pięknych)

Redakcja naukowa

Wojciech Walczak, Katarzyna Wiszowata-Walczak

Redakcja językowa i korekta

Lucyna Jachym, Anna Kurzyca, Justyna Bednarska, Maciej Zalewski (e-DYTOR)

Tłumaczenia streszczeń

Anna Artemiuk

Dofinansowano ze środków

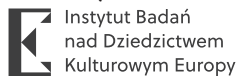
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

ISBN 978-83-925705-8-5 (całość)
ISBN 978-83-64103-43-8

© Copyright by Instytut Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy, 2020 |
Institute for Research of European Cultural Heritage, 2020

Wydawca

Instytut Badań
nad Dziedzictwem
Kulturowym Europy

e-mail: ibndke@gmail.com

Na okładce: Plakieta brązowa z przedstawieniem wiktorii wiedeńskiej Piusa Welońskiego, 1883, zbiory Muzeum Historycznego miasta Lwowa, nr. inw. C-154-2 oraz *Mercury*, brąz, kopia z pocz. XIX w. rzeźby Gianbologni z ok. 1564–1580. Ermitaż, inw. H.ck-157

Projekt okładki, łamanie, przygotowanie do druku

Janusz Świnarski

Druk

TOTEM.com.pl

SPIS TREŚCI

Piotr Gliński	
<i>Przedmowa</i>	9
Wojciech Walczak	
<i>Wstęp</i>	13
<i>Introduction</i>	
Marcin Goch	
<i>Drezdeńskie polonika (komunikat)</i>	29
<i>Dresden Polonica (Communication)</i>	
Eliza Ptaszyńska	
<i>Młodzi artyści. Między Monachium a Paryżem. 1892–1914</i>	45
<i>Young Artists. Between Munich and Paris. 1892–1914</i>	
Elżbieta Treła-Kieferling, Marzena Woźny	
<i>Mecenat książąt Sapiehów z Bilcza Złotego nad Dniestrem</i>	61
<i>Patronage of the Princes Sapieha Family from Bilcze Złote on the Dniester River</i>	
Maria Kałamajska-Saeed	
<i>Dereczyńska kolekcja Sapiehów</i>	93
<i>The Sapieha Family's Collection from Derechin</i>	
Dorota Piramidowicz	
<i>Nieznany obelisk nagrobny Sapiehów na cmentarzu w Berezie</i>	137
<i>An Unknown Grave Obelisk of the Sapieha Family on the Cemetery in Biarozza</i>	
Emil Noiński	
<i>Adam Mieleszko-Maliszkievicz (1829–1899) i jego kolekcjonerskie pasje</i> . .	155
<i>Adam Mieleszko-Maliszkievicz (1829–1899) and His Collecting Passions</i>	
Janusz Mróz	
<i>Czarny Anioł z pomnika nagrobnego Izy Salmonowiczówny z cmentarza na Starej Rossie w Wilnie. Próba określenia proveniencji formy oraz zagadnienia konserwatorskie</i>	177
<i>The Black Angel: the Gravestone Monument of Iza Salmonowicz from the Old Rasos Cemetery in Vilnius. An Attempt to Determine the Provenance of the Form and Conservation Issues</i>	

Anna Oleńska

- Kaplica grobowa Orzeszków w Zakozielu. Budowla parkowa – świątynia – mauzoleum rodowe* 211
The Grave Chapel of the Orzeszko Family in Zakoziel: a Park Building – a Church – a Family Mausoleum

Mariusz Daraškevičius

- Modernisation of the 19th Century Dining Culture: A Case Study of Tyszkiewicz Family's Tableware in the Manor Houses of Horodno and Ostrow . . .* 263
Modernisation of the 19th Century Dining Culture: A Case Study of Tyszkiewicz Family's Tableware in the Manor Houses of Horodno and Ostrow

Katarzyna Mączewska

- Zabytki sakralne ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej w kolekcji Ryszarda Biskego – wokół struktur ochrony zabytków na początku XX wieku* 275
Sacral Relics of the Eastern Territories of the Former Commonwealth in the Collection of Ryszard Biske: on the Relics Protection Structures in the Early 20th Century

Beata K. Nykiel

- Petersburskie/Piotrogradzkie Koło Warszawskiego Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości i jego działalność w latach 1908–1922* 311
Petersburg/Petrograd Branch of the Warsaw Association for Relics Protection and its Activity in the 1908–1922 Period

Anna Feliks

- Współpraca i wpływ antykwariuszy pochodzenia żydowskiego na kształt zbiorów prywatnych i publicznych we Lwowie w pierwszej ćwierci XX w. Szkic problematyki na podstawie zachowanego „Inwentarza zbiorów” Władysława Łozińskiego* 345
Collaboration and Influence of Jewish Antique Dealers on the Form of Public Collections in Lviv in the 1st Quarter of the 20th century, The Outline of the Issue Based on the Preserved “Collection Inventory” by Władysław Łoziński

Anna Rudzka

- Rzymskie popiersia Józefa Piłsudskiego* 369
Roman Busts of Józef Piłsudski

Małgorzata Dolistowska

- Upamiętnić Marszałka. Wilno i Kresy północno-wschodnie w hołdzie Józefowi Piłsudskiemu – monumenty, miejsca i architektoniczne „pomniki żywe”* 383
Commemorating the Marshal. Vilnius and the Eastern Borderland in Tribute to Józef Piłsudski: Monuments, Places, and Architectural “Live Relics”

Iwona M. Dacka-Górzyńska

- „Wartości duchowe przybrane w materię” – refleksje z inwentaryzacji grobów polskich na południu Francji (Hyères, Mentona, Nicea) 429
“Spiritual Values in the Material Form”: Reflections on the Cataloging of Polish Graves in Southern France (Hyères, Menton, Nice)

Stanisław Stefan Mieleszkiewicz

- Stół „sztabowy” – pamiątka wojny polsko-bolszewickiej 1919–1920 roku . . . 463
The ‘Headquarters’ Table: a Relic from the Polish-Soviet War of 1919–1920

Andrzej Drozd

- Nowe odkrycia na tatarskich cmentarzach w Studziance i Lebedziewie . . . 477
New Discoveries in Tatar Cemeteries in Studzianka and Lebedziewo

Urszula Olbromska

- Sygnowane nagrobki na polskich mogiłach w rejonie przygranicznym obecnego obwodu lwowskiego. Uwagi inwentaryzacyjne 525
Signed Gravestones on Polish Graves in the Borderland Region of the Contemporary Lviv Oblast. Cataloging Remarks

Olena Kozakewycz

- Rola kobiet w powstaniu i działalności Ligi Pomocy Przemysłowej 581
The Role of Women in the Creation and Activity of the Industrial Aid League

Iryna Horban

- Muzeum Przemysłu Artystycznego we Lwowie w okresie II wojny światowej 605
The Museum of Crafts in Lviv during the WWII

Krzysztof Heyke

- Ostatni europejscy bartnicy, których spotkałem 621
The Last European Beekeepers I Have Met